

2076); intr. 'potinejar amb els llavis' [Belv.]; *morrar*.

Morrelló. *Morricó*; *morricot*; *morriquet*; *morroll*. *Morrony* [una cita mall. S. XVIII, *DAG.*]; *emmorronyat* 'enfadat, felló' mall. (Bart. Ferrà, *Comèdies, IdOr* 1, 35) i men. 'de cara afligida': «trobaren tres joveçanes: dues vestides de blanc, amb sa cara riallera, i s'altra vestida de negre i *emmorronyada*», Camps Merc. (*Folk. Men.* II, 55); no és gens segur que siguin formacions sufixals, sinó producte de l'encreuament dels sinònims més comuns i antics *emmurriat* i *engronyat*, car *morrony* més aviat sembla extret de *emmorronyat*. Cosa semblant s'ha de dir d'un mall. *emmorronxat* 'emmurriat' (Bart. Ferrà, *Com.*, *IdOr* 1, 103) (i un mall. local *morronxes*), on l'agent pertorbador pot ser el grup d'*esgarrinxar*. *Emmorronxat*. *Amorronyar*, *-nyat*. Des-¹⁵ *emmorronyar*, *-orronxar*.

Amorrar [Lab. 1839 «fer baixar el cap a terra»]; en particular *amorrar-se* 'afonar-se en un fondal': «arribant allà la ralla del terme s *amófa* al barranc», val. (Lutxent, 1962); 'beure amb contacte directe': *no t'amorris a l'aixeta* etc.; *as'amorrà* 'l Zidro al doll, begué glop darrera glop, fins a ennuegar-s'hi», Pons Mass. (*Trascant p. l. S.*, 49); *amorrat*: «està *amorrat* al porró»; també del menjar de les bèsties: «quatre bous *amorrats* a la menjadora sols giravan lo forçut²⁵ cap per mirar de reüll als desconeguts» del Bosch (*Lo segador*, 22).

«*Amorrar-se*: clavar-se la nau de proa a la sorra (platja, banc)», diccionari Fabra; però en aquest sentit, almenys al NE. de Bna., és normal l'ús intr.: és vella i tradicional la cerimònia i processó de l'*Amorra-amorra* a Blanes i Lloret (per l'imperatiu del verb que llavors usen); vivíssim en el Maresme (dit també dels nedadors, que s'hi deixen llançar per grosses onades) (Sant Pol etc., 1915 ---); ordre del capità contrabandista:³⁵ «—Cia, Patró, i *amorra* arran de platja! PATRÓ: Fermeu el cap-sord a la popa i tu, remitger, llança el proïs a la platja, que no cal atracar del tot», Coromines (*De Plaer...* v, p. 196). Tr. 'abordar (el gos damunt algú)': en un romanço reco. al Penedès: «si t'hi baixo - 'b un bastó 't treuré d'aquí—. / Las molletes que li queyan - lo pobret las recullí. / —Mira, pobre, si t'hi baixo t'*amorraré* lo mastí».⁸ L'*Amorrador*, indret al capdaval de l'afrau de Vilella, allà on desemboca a l'Aigua d'Ora (CATorras, *Pirineu Cat.*, vol. Cardener, 202b),⁴⁵ si bé jo hi vaig sentir *al muñadó*. *Amorronar*. *Amorronir* (Dfa.). *Amorruat*, i amb contaminació d'*arrugar*: *amorruat*. *Desamorrar*, *-orrador*.

Esmorror tort. 'fer malbé la vora de baix d'un vestit': «rossegant aquell manteu que, per falta de costum, a l'acaminar lo calsigueu, *esmorran-lo*», Vergés Paulí (*Espurnes* v, 147). De *morrell* (supra): *esmorrellar* 'esvorellar, escantellar', Dfa. és *desmorrellar* val. Sud (Valor-Giner, 1950-5); sense *d-* té molta extensió: b-emp.: *El Canó zmuñalát*⁹ accident coster a l'Illa Meda petita (1958); mall. *esmorrella* 'fa malbé' AMAlcover (BDLC x, 51), «*esmorrellar-se* una gerra, un gibrell etc.: escantellar-se» i «*esmorrell* trenc: els *esmorrells* de les teules», mall. (Dag.); «una caseta trista i geperuda / amb la teulada plena d'*esmorrells*»,⁶⁰

Sagarra (*Comte Arnau*, 139); eiv. («*esmurallà*: desportillar», PzCabr.). I també en cast. xurro: «*esmorrell*: mella de un filo, desportillo», «*esmorrellar*: mellar o desportillar el filo de un cuchillo», general a la zona Ènguera-Anna (JGulsoy, 1970). *Esmorrrar-se* i *emmorronar-se* (Dfa.). *Esmorritar-se*, *esmorritada*. Però *esmorrossonar* va amb *esborrossonar*.

+*Sobremorro* val. (peça de les morralles): «posa-li un *sobremorro* i un boç de huit malles al que diu eixes coses, puix l'animal no deu estranyar que l'aldarden», MGadea (*T. del Xè* II, 133); ja CROs (1764 «corda a la boca del cavall»).

CPT.: *Morro-de-vaques* 'botxí' mall. ant. [1411]: «donam a en Joan Mascarell, *morro-de-vaques* ---», doc. de 1411 (BSAL III, 143a): «Apodo genérico del verdugo, cuyo uso es tan frecuente en los docs. como ignorado su origen; el que en 1451 desempeñaba estas funciones llevaba el nombre de *Pardal* que equivalía entonces a 'gorrión', Quadrado (*Forenses y C.*, p. 156). «Alguna execució no-s pot fer per fratura de *morrodevaques*, qui de molt temps ensà no-n ha en Mallorca --- e per fratura del dit *morrodevaques* --- ha induït lo dit Johanxó que sia *morrodevaques* ---», a. 1421, BSAL III, 305b, i a continuació surt encara tres o quatre vegades al mig del text llatí. *AlcM* en dóna encara dues cites mall. del S. xv, i el *DAG.* dues de mall. del xv; i un dels *Eximplis* seus, que també podria ser-ho; en fi una de val., de JnEsteve, i una de barcelonina de 1453 (*Ardits* II, 169). A desgrat d'aquests dos testimonis, sembla tractar-se d'una denominació específica de Mall., on la trobo encara en l'a. 1667 («al Morro-de-Vaqua», BSAL IV, 19b) i des d'on es pogué estendre ocasionalment, a causa de les moltes execucions que la guerra civil mallorquina causà en el S. xv.

Recordant l'etimologia del francès antiq. *boucher* (> angl. *butcher*, cat. *BOTXI*), pròpiament 'matador de bocs, carnisser de carn de cabra', hem de creure que *morro-de-vaques* tingué un valor etimològic semblant sinó que en el sentit de 'matador de vacum', i aixíensem en una expressió com el fr. *la-mort-aux-chiens* 'funcionari encarregat de matar gossos potencialment rabiosos': *mort-de-vaques* pronunciat *mordevaques*, on *mor-* degué ser pres per una forma occitana o arabitzada del nostre *morro* i per tant ultracorregit en aquesta forma. Majorment fàcil per la quantitat de botxins francesos que llavors corrien per tota Europa occidental (per les raons explicades a *BOTXI*), i de fet el *Joanxó* botxí triat a Mall. el 1411 era francès (el nom seria un picard *Joancheau* o *Jeanchon* amb el tractament picard de ç); també es podria pensar, doncs, en la generalització del malnom d'un botxí francès o occità, o bé en una relíquia morisco-mossàrab mallorquina. El nom del famós *Morro-de-la-Vaca*, el grandióssim promontori damunt Sa Calobra, pogué contribuir a l'alteració del **mordevaques* primitiu.

Morritort 'Nasturtium' [fi S. XIV]: *morritort* en un doc. segarenc de 1373 (Cervera, *BABL* VI, 197; cita a *salnitre SAL*); «consolda major e giroffe e *moritort*» en la Farmacologia de Klagenfurt, fi S. XIV (*AORBB*